

Molorchus.*M. minor* L.

Ook een kever in wespvorm, maar kleiner. 9—10 mM.
Reeds beschreven en afgebeeld in jaargang III op bl. 231.

Stenopterus.*S. rufus* L.

Naar vorm en kleur een *N. major* in 't klein, maar dekschilden bijna volgroeid. 11—14 mM.
Nogal zeldzaam.

Gracilia.*G. minuta* F. (*pygmaea* F.)

Een sierlijk beestje, maar wat eenvoudig van kleur: effen donkerbruin. 3½—6 mM.

Overal in huizen. De larf in de teenen van manden.

Afbeelding in *Het Rijke Leven*, op bl. 24.

(^{var} *Stet* volgk.) bl. 263

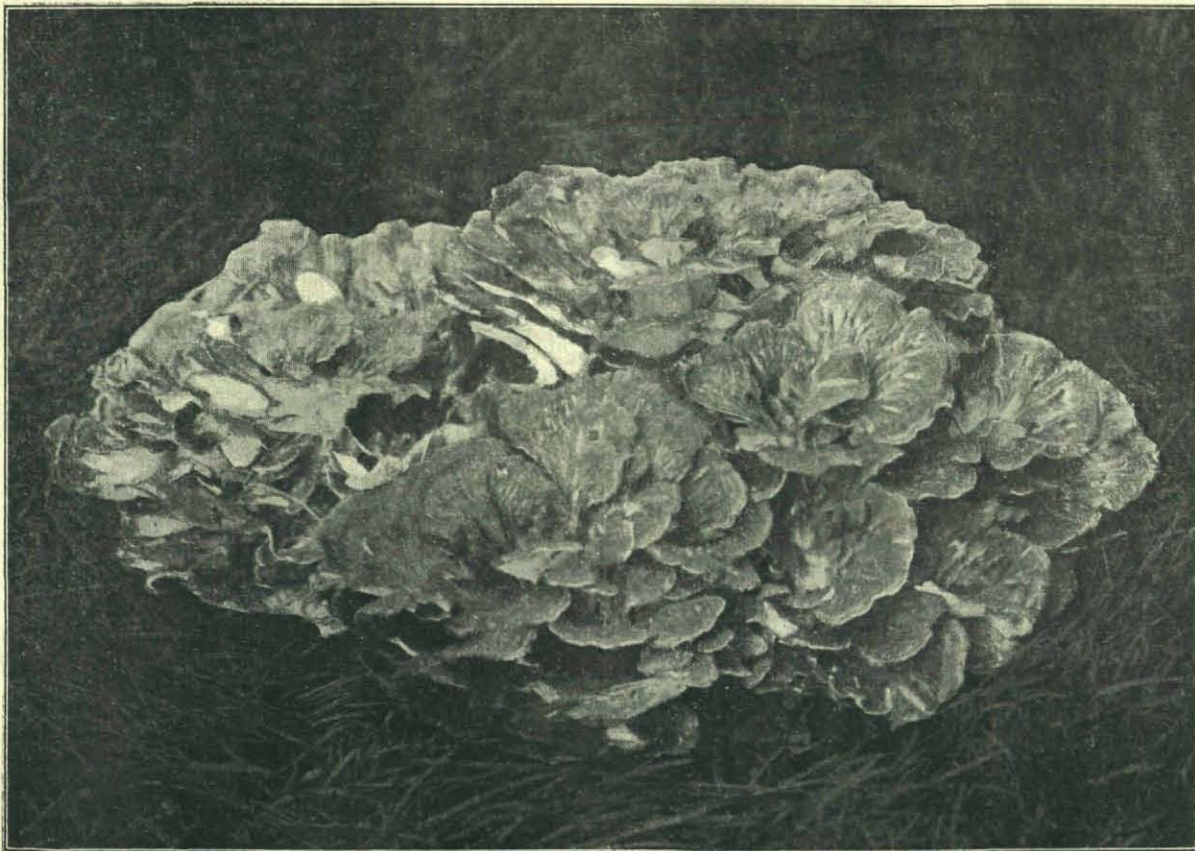
J. JASPERS JR.

Een reus onder de zwammen.

Aan den voet van een ouden eik op het Loo, vond ik 28 Sept. l. l. een merkwaardig gewas, dat niet zoo alle dagen voorkomt, maar zeker aan ieder natuurliefhebber moet opvallen als het er is, vanwege den grilligen maar toch schoonen vorm. Het

Het gewicht heb ik tot mijn spijt niet geconstateerd, maar dat weet ik wel, dat 't een heel vrachtje was voor een champignon. Het geheel bestond uit een negental zeer groote, ik zal ze maar noemen losbladige en hooge rosetten, een aantal hoedjes vor-

Een reuzenzwam (*Polyporus frondosus*), op ¼ ongeveer.

was een prachtexemplaar van *Polyporus frondosus* Fr., dat te groot was, om ongeschonden over te brengen, zoodat dan ook de hulp van een drager werd ingeroepen, die de plant in een mand naar mijn woning bracht. De omtrek was 126, de lengte 48, de breedte 38 en de hoogte 20 centimeters.

mend op even zooveel fijnere stelen, die weder uitgingen van grovere vertakkingen, allen uit één centrum voorkomend, in grove vergelijking niet ongelijk aan het bloemstelsel van een bloemkool. Deze stelen en de onderzijde der hoedjes zijn wit en de geheele plant is kraakbeenachtig. Een goede

definitie gaf mij iemand. (die aan de deur kwam, en wien ik de plant, buiten op het gras liggend, liet zien), van de kleur der bovenzijde, die glimmend was. „'t Is precies het velletje van gekookte zoutvisch,” zeide hij en de beschrijving was zoo echt goed, dat ik ze hier als de kleur der bovenzijde aangeef. Een ander, wien ik vroeg, hebt ge zoo'n ding wel eens meer gezien en waar lijkt het op? antwoordde: „Neen, maar 't is een wonderlijk ding en weet u, Mijnheer, waar 't op lijkt? Daar zijn van die veeren dingen, waar ze de stof mee afnemen, hoe heet dat ding ook weer?” Op 't zelfde

moment zeide ik: „Je hebt volkomen goed gezien” en ik haalde hem een plumeau van zwarte met onder den top witte veeren. Zoo een negental plumeaux, los naast elkaar, geeft een idee van de bovenzijde op korten afstand gezien. De plant werd vroeger waargenomen te Amsterdam, Haagsche bosch, Rijzenburg en Driebergen. Een gedeelte van het geheel is nu in spiritus bewaard te Leiden; voor 't geheel was geen flesch te vinden. Ik liet het exemplaar als souvenir fotografheeren, van boven gezien en liggend in het gras.

Apeldoorn.

H. J. KOK ANKERSMIT.

Opmerkingen bij het lezen van „De Levende Natuur.”

(Deel II, blz. 71.) — *Geheimzinnige zaken.* — Toen ik dit opstel las, greep ik dadelijk naar de pen om... (hoe heet de schrijver?) op zijn vraag, wat dat wel voor bolletjes geweest konden zijn, die aan 't lichaam van zijn Cyclops zaten, te antwoorden. Het kon echter zijn, dat daarop reeds geantwoord was, en daarom sloeg ik het register op, en wel op het woord *Vorticella*. Ik werd verwezen naar blz. 91.

De beide antwoorden van de heeren P. N. van Kampen, en B. zullen u wel bevredigd hebben. Ge wist daarmede, wat ge weten wildet. — Ik zal er u nog wat bij vertellen. Ge hebt wel eens gehoord, dat de planten en de dieren opgebouwd zijn uit cellen. Maar hebt ge wel eens gehoord van éencellige planten en dieren, wezentjes, die slechts uit ééne cel bestaan? Welnu uwe *Vorticella*'s bestaan uit slechts ééne cel, eene cel vol beweging, leven, bedrijvigheid! Die *Vorticel* is een éencellig dier. De Eencellige dieren worden nog verdeeld in Eencellige dieren zonder celwand en Eencellige dieren met celwand. Tot de laatste behooren nog allerlei diertjes, o. a. ook uwe *Vorticel*. De tekening op pag. 91 is vrij goed. Wanneer ge goed ziet, bezit de *Vorticel* op haar kop een krans van kleine haartjes; die haartjes zijn in voortdurende beweging; zij slaan als een zweep altijd in dezelfde richting, en wel, om het zoo eens plastisch uit te drukken, naar hun buurman ter linker of ter rechter zijde. Het resultaat van die bewegingen is 1e, dat bij sterke vergrooing een merkwaardig gezichtsbedrog ontstaat: het lijkt alsof de krans van trilhaartjes — zoo heeten die haartjes — in de rondte draait. Dit is ongeveer hetzelfde gezichtsbedrog als wanneer de wind over een korenveld waait; het is dan, alsof de halmen in regimenten loopen, en toch zijn ze alle aan hun plaats gebonden. 2e, dat in het water rondom die trilhaartjes, en vooral boven den kop van de *Vorticel*, een draaikolk ontstaat, waardoor alle kleine, in het water zwevende lichaampjes met kracht geslingerd worden naar den bodem van de draaikolk, dat is naar het middelpunt van den trilhaarkrans. Dat moet ook, want daar bevindt zich de mond van het diertje! Die mond is niets anders dan een gat in zijn celwand. De trilhaarkrans had in de tekening veel duidelijker moeten zijn. Bij het minste onraad trekt zich de steel plotseling kurkretrekervormig samen, en sluit zich de klok, zoodat de trilhaarkrans geheel verdwijnt.

De tweede tekening is dus niet geheel juist, want als de *Vorticel* zich ingetrokken heeft, zijn *geen* trilharen

zichtbaar — Uit de tekening op blz. 72 kan ik niet wijs worden. Ik heb heel wat gezien uit onze slooten, maar zoo'n bruin lichaampje met 9 stralen herinner ik mij niet ooit gezien te hebben.

(Deel II, blz. 99.) *Zwaluwen.* — Mag ik hier eerst eene verbetering aanbrengen? Ons land telt slechts 3 soorten van zwaluwen, niet 5, want de gierzwaluw en de nachtzwaluw zijn evenmin zwaluwen als de zeezwaluw.

In tegenstelling met Amsterdam is de gemeenste zwaluw in Arnhem juist de huiszwaluw. Herhaalde malen zag ik hier de huiszwaluwen na eene besproeiing der straten, of na regen, den modder der boulevard's en singels (alle gemacadamiseerde wegen) als bouw materiaal gebruiken.

Elk jaar kan men tegen den trek in Arnhem duizenden huiszwaluwen zien, ze vliegen dan meestal langs de Eusebiussingels en langs de Rijnkade. Arnhem is dus een van hun vergaderplaatsen.

Bij het nestbouwen zag ik dikwijls modderstukjes naar beneden vallen. Dat waren zeker wel jonge en dus nog onervaren metselaars!

Op blz. 100, tweede kolom onderaan staat: Het liefst bouwen zwaluwen binnenshuis. Voor zoover ik weet, deels uit de boeken, deels door eigen waarneming, bouwen boerenzwaluwen steeds binnenshuis, huiszwaluwen steeds buitenshuis. Als ik het mis heb, m. a. w. wanneer andere natuurvrienden zoowel van de boerenzwaluw als van de huiszwaluw andere waarnemingen deden, dan vind ik, dat zij hun waarnemingen aan de Redactie van *De Levende Natuur* moesten mededeelen. Voor zulke mededeelingen opent de Redactie zeker even graag hare kolommen als voor vindplaatsen van *Pinguicula* en *Kievitsbloem*. (Hier bleek glansrijk, hoeveel nut *De Levende Natuur* sticht! Het is alsof heel Nederland ontwaakt, als er maar één vraag gedaan wordt!)

De boerenzwaluw heet ook nog schoorsteenzwaluw.

De huiszwaluw heet ook nog kerkzwaluw, stadszwaluw, vensterzwaluw.

Cypselus apus heet ook nog kerkzwaluw en muurzwaluw.

Met zeezwaluw wordt speciaal *Sterna hirundo* bedoeld.

Deze namen staan *niet* in Albarda's Naamlijst van Nederlandsche vogels.

Al weer iets voor *De Levende Natuur*: echte, hollandsche namen, volksnamen van onze dieren!

Wie doet er mee?